

19.2.2007

Jakelu

Valtakunnallisten maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden toteuttajat

Viite

Asia

KEHITTÄMIS- JA TUTKIMUSHANKKEIDEN LOPPURAPORTOINTI

HANKKEEN LOPPURAPORTIN TOIMITTAMINEN JA SISÄLTÖ

Valtakunnallisia maaseudun tutkimus- ja kehittämishankevaroja saaneen on toimitettava kehittämis- tai tutkimushankettaan koskeva, sen jatkumisesta riippuen, väli- tai loppuraportti maa- ja metsätalousministeriön maaseutu- ja tukipolitiikkayksikköön viimeistään kolme kuukautta hankkeelle asetetun kestoajan päättymisen jälkeen. Jos kyseessä on jatkohanke, tai hanke kestää tavoiteltua pidempään, tulee väliraportissa tällöin esittää hankkeen siihenastiset toimenpiteet ja jatkosuunnitelma sekä määrätty/tavoiteltu päättymisaika. Jatkohankkeiden raportoinnissa on myös muistettava, etteivät aikaisemmin tehdyt väliraportit korvaa hankkeen varsinaista loppuraporttia. Loppuraporttia toimitetaan **2** kappaletta MMM:öön, joista toinen on A4-kokoinen, yksipuoleinen ja ilman niittejä. Lisäksi raportin sisällöllinen aineisto tekstitiedostona tulee liittää levykkeellä loppuraporttiin. Loppuraportissa on käsiteltävä ainakin seuraavat asiat:

Hankkeen yhteystiedot

Hankkeen loppuraportin alussa tulee mainita hankkeen nimen ja rahoituspäätöksestä saatavan MMM:n **diarinumeron** lisäksi hankkeen yhteyshenkilöt ja vastuutahot yhteystietoineen (osoitteet, puhelin- ja faxinumerot sekä mahdolliset sähköpostiosoitteet). Diarinumeroa tulee käyttää kaikissa hankkeen dokumenteissa selkeästi näkyvillä. Raportissa on hyvä kuvata myös niitä hankkeen taustoja, jotka ovat alkujaan johtaneet hankkeen toteuttamiseen sekä sitä toimintaympäristöä, missä hanke on toteutettu.

Hankkeen tavoitteet ja tulosten saavuttaminen, kuvaus, kesto ja toimintatapa

Loppuraportissa tulee luetella hankkeelle asetetut tavoitteet sekä mahdolliset osatavoitteet. On huomiotava, että tavoiteasetannan tulee olla sama kuin hankkeen alussa; vaikka hankkeen luonne olisi sen toteutuksen aikana muuttunut tai hankkeen tavoitteita ei ole saavutettu, ei tämä kuitenkaan saa johtaa alkuperäisten tavoitteiden muuttamiseen ja ”uudelleenkirjoittamiseen” saavutettujen tulosten mukaan. Jos hankkeen luonteen muuttuminen on kuitenkin johtanut tavoitteiden tarkastamiseen, tulee muutokseen johtaneet syyt perustella sekä esittää niin alkuperäiset kuin muuttuneetkin tavoitteet.

Loppuraporttiin tulee kirjata mahdollisimman tarkasti hankkeen toimenpiteet ja tulokset. Ei siis riitä, että raportissa mainitaan, että hankkeessa on ”kehitetty ja kehitytty, neuvoteltu, koulutettu, markkinoitu...”, vaan toimintatapa on kirjoitettava selkeästi auki. Hankkeen luonteesta riippuen tämä vaihtelee, mistä seuraavassa esimerkkejä.

Jos kehittämishanke on koostunut koulutuksesta, tulee raportista ilmetä koulutukseen osallistuneiden lukumäärä, koulutuksen sisältö, kesto ja paikka, mahdollisten etä- ja harjoitustöiden teema sekä keitä asiantuntijoita koulutuksessa on ollut luennoimassa. Raporttiin tulee myös liittää koulutukseen osallistuneiden kurssista antamaa palautetta sekä tuoda esiin niitä tuloksia, joita koulutuksella on saavutettu (paitsi opetuksellisesti, myös luettelemalla koulutuksen tuloksena syntyneitä hankesuunnitelmia, hankkeita, yrityksiä, yhteistyöverkostoja, uusia tuotteita jne.).

Usein kehittämishankkeen tavoitteena on yhteistyön rakentaminen eri toimijoiden kesken, markkinoinnin kehittäminen tai tuotekehitys. Loppuraportissa on tuotava esiin, mitä toimenpiteitä hankkeessa on tehty ja mitä niillä on saavutettu: esitetään hankkeeseen mahdollisesti kuuluneen koulutuksen sisältöä ja osanottajia, kerrotaan järjestetyistä yleisötilaisuuksista osanottajamäärineen ja keskusteluteemoineen, kerrotaan opintomatkoihin, selvitetään mahdollisen tuotekehityksen vaiheita ja tuloksia, selvitetään syntyneiden verkostojen tai yritysten toimintaa jne. Loppuraportissa tulee myös selkeästi kertoa, keitä hankkeen toteutukseen on osallistunut, mitä konkreettisia tuloksia hankkeessa on saatu aikaan, ketkä hankkeesta hyötyvät jne. Loppuraportissa tulee ilmoittaa lisäksi hankkeen kesto eli alkamis- ja päättymisajankohta.

Kehittämishankkeissa tuotetaan usein myös erilaista markkinoinnin- ja menekinedistämismateriaalia sekä eri alojen tietoa levittävää materiaalia. Hankkeen toteuttajan tulee lähettää rahoittajalle hankerahoituksella aikaansaatuja materiaaleja: esitteitä, diasarjoja, videoita, elokuvia..., jotka on liitettävä hankkeen loppuraporttiin. Loppuraporttiin on hyvä myös liittää hankkeesta kirjoitettuja lehtiartikkeleita. Niin kehittämis- kuin tutkimushankkeen toteuttajan tulee lähettää rahoittajalle kaikki hankkeessa syntyneet julkaisut. Yleisesti ottaen kehittämishankkeiden toteuttajien tulisi yhä enemmän määrällistää tavoitteitaan ja tuloksiaan laadullisen kuvauksen lisäksi.

Hankkeen kokonaisrahoitus ja rahojen käyttö

Loppuraportissa tulee mainita hankkeen kokonaisrahoituksen muodostuminen hankkeen koko kestoaikana rahoituslähteittäin, ei pelkkää maaja metsätalousministeriön rahoitusosuutta. Raportissa tulee myös mainita, mitkä ovat olleet hankkeen suurimmat kustannuserät. Huom! Myös **tutkimushankkeiden toteuttajien on lähetettävä rahoittajalle hankettaan koskeva kokonaiskustannusselvitys** esimerkiksi erillisenä liitteenä, vaikka tutkimuksesta julkaistaisiinkin varsinainen tutkimusraportti.

Hankkeen määrällisten ja laadullisten tulosten arviointi sekä vastoinkäymisten analyysi

Hankkeen toteuttajan tulee loppuraportissaan arvioida hankkeen laadullisten ja määrällisten tavoitteiden saavuttamista sekä analysoida hankkeessa mahdollisesti olleita vastoinkäymisiä. Arvioihin ja analyysiin on syytä käyttää aikaa, sillä hankkeessa saadusta koke-

muksesta on hyvä kerätä perustaa jatkotoimenpiteitä varten. Jos hankkeessa on ollut epäonnistumisia tai vastoinkäymisiä, ei niitä tule kaunistella loppuraporttissakaan.

Hankkeen loppuraportissa tulee myös kuvata, miten hankkeen toiminnot jatkuvat (tai miten niitä aiotaan jatkaa) hankerahoituksen jälkeen.

Hankkeen teemaa koskevat kehittämis- ja toimenpide-esitykset

Hanke synnyttää usein uusia ideoita tai nostattaa esiin uusia ongelmia tai kehittämisenäkökohtia. Loppuraportissa tuleekin pohtia hankkeen teemaa koskevia kehittämis- ja toimenpide-ehdotuksia, jolloin samalla luodaan pohjaa tuleville hankkeille.

Lyhyenä yhteenvetona edellisestä: hankkeen loppuraportista tulee ilmetä kuka teki mitä, miksi, miten, milloin, kenen kanssa sekä millä resurssein ja tuloksin.

Hankkeen toteuttajan olisi myös oivallettava, että hyvä loppuraportti palvelee hankkeen rahoittajan lisäksi useita muitakin tahoja. Raportilla tulisi olla annettavaa hankkeeseen osallistuville, uusia hankkeita ideoimaan ryhtyville, neuvonnalle, koulutukselle... Ennen kaikkea loppuraportin tulisi toimia palautteen ja virikkeiden antajana hankkeen toteuttajalle!

Tiedotusvastuu

Koska valtakunnallisten maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden yhtenä rahoituskriteerinä on siirrettävyys ja mallina toimiminen, määrärahan saajalla on tiedotusvastuu toiminnastaan ja tuloksistaan. Rahoitetun tutkimushankkeen tulokset on julkaistava erityisjulkaisuissa, ammattilehdissä tai muulla hyväksyttävällä tavalla. Kehittämishankkeiden kuvaus ja johtopäätökset on julkaistava parhaimmaksi katsotulla tavalla. Loppuraportteja voidaan julkaista myös Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän julkaisusarjassa. Julkaisemisesta ja siitä aiheutuvista kustannuksista huolehtii määrärahan saaja hankkeensa varoilla.

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä voi tuoda hanketta koskevia tietoja julkisuuteen esimerkiksi vuosittain laadittavassa hankeyhteenvedossa.

Lisätietoja maa- ja metsätalousministeriössä antaa:
ylitarkastaja Kirsi Viljanen
puh.: 09-160 52930
fax.: 09-160 54290